

Markéta Mojžíšová: Přejchod z domácího vzdělávání do školy a jeho vliv na wellbeing dítěte

Bakalářská práce

Posudek vedoucí práce

Bakalářská práce se zabývá tématem přechodu z domácího vzdělávání do běžné školy. Jedná se o kvalitativní studii, která zpracovává data z rozhovorů s bývalými žáky domácího vzdělávání. Práce si klade za cíl nabídnout také doporučení pro rodiče i pedagogy, jak takový přechod svým dětem/žákům usnadnit. Studentce se v práci podařilo reflektovat také výhody i nevýhody domácího vzdělávání obecně na základě odborných zdrojů. Názory na tuto problematiku jsou mnohdy až diametrálně odlišné, proto jsem osobně velice ráda, že si tato práce udržela svou objektivitu.

Abstrakt vhodně popisuje téma práce, využití metody i obecně hlavní výsledky. Na doporučení studentka pouze odkazuje do hlavního textu práce. Klíčová slova jsou zvolena adekvátně.

V **teoretické části** práce studentka vymezuje základní pojmy, jako je individuální vzdělávání a jeho legislativní ukotvení, metody využívané v tomto typu vzdělávání a jeho výhody a nevýhody. Text pracuje s pojmem individuální a domácí vzdělávání jako se synonymy, nedefinuje jejich rozdíly. Dále se věnuje právě přechodu do běžného typu vzdělávání, tedy do školy. Zvažuje zde psychologické i sociální aspekty, proces adaptace a faktory, které jej usnadňují. Následuje téma adaptace na školu, které je bezesporu zásadní nejen pro žáky, kteří přechází z domácího vzdělávání. Pocit osobní spokojenosti (wellbeing) popisuje na základě několika využívaných konceptů a zaměřuje se na wellbeing ve školním prostředí. Teoretickou část opírá o české i zahraniční zdroje, které správně a dostatečně cituje.

V **empirické části** jsou popsány výzkumné cíle i výzkumné otázky. Ty jsou stanoveny tři a odpovídají zvolenému designu výzkumné studie. Výzkumné otázky zní:

- Jaký vliv měl přechod do školy na psychickou pohodu dítěte?
- Jaké změny přechod přinesl? (Byly spíše pozitivní/negativní?)
- Co by žákům přechod usnadnilo?

Data z šesti rozhovorů s bývalými žáky domácího vzdělávání jsou zpracována kvalitativně. Studentka popisuje metodologii výzkumu, zabývá se etickou problematikou a doplňuje také reflexi výzkumníka. Tu považuji za zásadní, neboť studentka sama byla vzdělávána doma, její zkušenost může tedy výrazně ovlivnit interpretaci dat, což si sama uvědomuje, čímž se tomu snaží předcházet. Data zpracovává s využitím tematické analýzy, kterou detailně popisuje, představuje tak postup, který využívala při práci s vlastními daty.

Výsledky uvádí jak textově, s využitím přímých citací pro dokreslení, tak graficky. Vypracovala přehled témat se snahou o hlubší porozumění vztahů mezi nimi. Výsledky

popisuje přes definovaná témata, což je strukturovaný a přehledný způsob. Výsledky ilustruje i grafickým znázorněním témat každého respondenta, což ukazuje další možnost pohledu na data.

Diskuze představuje strukturované prezentování odpovědi na výzkumné otázky, které jsou reflektovány z pohledu několika dalších výzkumných studií. Jsou zde prezentovány nejdůležitější výsledky, které vyplývají z dat. Přicházelo by zde ještě v úvahu zamyšlení nad možnostmi podpory ze strany škol, které studentka uvádí jako nutné, aby žák přechod z domácího vzdělávání úspěšně zvládl (viz otázka k obhajobě).

Celkově práci hodnotím jako zdařilou, obsahuje všechny důležité části. Studentka pracovala s evidentním zájmem o téma, byla aktivní a samostatná. Postupy v práci pravidelně konzultovala a podněty se do práce snažila zapracovávat. V práci by mohl být větší akcent na konkretizaci doporučení pro učitele a rodič.

Turnitin uvádí 6% shodu, což je adekvátní vzhledem k rozsahu citací.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- Co usnadňuje přechod z domácího do klasického školního vzdělávání? Co by byla ta hlavní doporučení pro rodiče a učitele?
- Popište rozdíly v terminologii – domácí škola, domácí vzdělávání, komunitní škola a alternativní školství, individuální vzdělávání.
- Uveďte výhody a nevýhody volby tohoto výzkumného souboru. Jak může retrospektivní pohled ovlivnit výpověď?

V Praze dne 30. 4. 2024

PhDr. Anna Frombergerová, Ph.D.